

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **Ing. L. M., F.**, N., 638 00 Brno – L., proti žalovanému: **V. V. S., a.s. Košice**, K., 042 48 Košice, o zaplatenie 115 541 Kč s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 10 Cb 792/2000- 60 zo dňa 15.júna 2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 10 Cb 792/2000- 60 zo dňa 15. júna 2006 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd žalobu zamietol. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému trovy konania 5384 Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že vo veci vykonal dokazovanie a zistil, že svojím návrhom si žalobca uplatnil zaplatenie sumy 115 541 Sk titulom poplatku z omeškania za oneskorenú úhradu faktúr, vyúčtovaného podľa § 378 ods. 1 Hospodárskeho zákonníka, vyúčtovaním zo dňa 12.5.1999 za omeškanie v období od 1.7.1999 do 31.12.1999.

Poukázal v ďalšom na ust. § 378 Hospodárskeho zákonníka. Uviedol, že poplatok z omeškania možno požadovať, len ak sa fakturovalo oprávnene, t.j. ak sa plnilo na podklade platnej hospodárskej zmluvy. Fakturovať, a teda, ani poplatok z omeškania nemožno požadovať pri bezzmluvných dodávkach. Podľa § 378 Hospodárskeho

zákonníka právo fakturovať vzniká dňom splnenia - čiastočného splnenia - dodávky. Dodávky pri vykonaní investičnej výstavby sú v zmysle ust. § 293 splnené podpísaním zápisnice o odovzdaní a prevzatí, v ktorej odberateľ vyhlasuje, že dodávku preberá.

Žalobca k návrhu pripojil faktúry za oneskorenú úhradu, ktorých uplatnil poplatok z omeškania, a to faktúrou č. 131076, splatnú dňa 13.6.1991, ktorou boli fakturované práce v rámci stavby – FC rozšírenie kapacít vodovodného systému Turňa - Drienovec, fa č. 131179, splatnú dňa 26.6.1991, ktorou boli fakturované práce v rámci stavby – FC RVZ z B. pre Košice, č. 132493, splatnú dňa 8.11.1991, ktorou boli fakturované práce v rámci stavby – FC Vodovod Pavlovce nad Uhom, fa č. 832188, splatnú dňa 23.11.1988, ktorou boli fakturované práce v rámci stavby - úpravne vody M.. Z predložených faktúr vyplýva, že boli nimi fakturované v rámci stavby jednotlivé časti - FC (fakturačné celky).

Podľa § 5 vyhl. č. 37/1983 Zb. o fakturovaní a platení dodávok pre investičnú výstavbu, pri dodávkach pre investičnú výstavbu sa fakturujú len fakturačné celky. Fakturačným celkom na účely tejto vyhlášky sa rozumie podľa § 5 ods. 2 písm. a/ dokončená dodávka, b/ dokončená časť dodávky schopná na samostatné používanie, prípadne súhrn častí dodávky schopný na samostatné používanie, ak sa dodávka odovzdá a preberá po častiach. Vymedzenie fakturačných celkov musí byť v súlade so schválenou dokumentáciou a musí sa uviesť v hospodárskej zmluve (ods. 3 citovaného ustanovenia).

Žalobca nepreukázal, že v projektovej dokumentácii boli vymedzené fakturačné celky, ktoré boli následne uvedené v hospodárskej zmluve. Hospodársku zmluvu žalobca nepredložil. Žalobca nepreukázal, že plnil na základe platne uzavretej zmluvy, v ktorej boli vymedzené fakturačné celky, že dokončené dodávky žalovaný zápisnicou o odovzdaní a prevzatí prevzal, teda nepreukázal, že mu v súlade s citovaným ustanovením vzniklo právo fakturovať a následne právo na poplatok z omeškania za oneskorenú úhradu faktúr. K predloženému záznamu zo dňa 7.5.1992 napísanému na rokovaní štatutárnych zástupcov, predmetom ktorého bola úhrada pohľadávok, ktoré sú predmetom samostatného konania, súd uviedol, že aj keby bola pohľadávka žalovaným platne uznaná, nepreukazuje to právo žalobcu na uplatnený poplatok z omeškania. Tým, že žalobca nepreukázal plnenie a odovzdanie prác na základe uzatvorenej hospodárskej zmluvy, nevzniklo mu právo fakturovať a nárok na zaplatenie hodnoty prác by mohol pri splnení predpokladov uplatňovať podľa § 123 Hospodárskeho zákonníka.

Ak je organizácia v omeškaní s platením peňažného záväzku, môže oprávnená organizácia v prípadoch, na ktoré sa nevzťahuje ust. § 378 Hospodárskeho zákonníka požadovať zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5 % ročne. Hospodársky zákonník nepozná pojem príslušenstvom pohľadávky, preto sa právo na úrok z omeškania musí uplatňovať samostatne. Pretože žalobca nepreukázal, že mu vzniklo právo na poplatok z omeškania uplatnený podľa § 378 Hosp. zák., súd žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok pre jeho nepreskúmateľnosť a nezákonnosť zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Poukázal na to, že svojim návrhom sa voči žalovanému domáha, aby súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť mu poplatok z omeškania podľa § 378 Hosp. zák. vo výške 115 541 Kč vzhľadom k jeho dlhodobému omeškaniu od 1.7.1999 do 31.12.1999 s úhradou pohľadávky v sume 1 255 889 Sk. Vytýka súdu, že nevykonal dôkaz pripojením a oboznámením sa so spisom vedenom na tomto súde pod sp. zn. 10 Cb 567/99, v ktorom sa rieši základná otázka zaplatenia istiny 1 255 889 Sk za dodávku prác v rámci stavby FC, a ktorá vec nie je doteraz právoplatne skončená. Namietal tiež, že súd sa nevysporiadal s návrhom žalobcu o prerušenie tohto konania do právoplatného skončenia veci sp. zn. 10 Cb 567/99, ignoroval návrh žalobcu na výsluch svedkov, ktorí stavbu a dielo dodali, montovali a preberali, či riadili a môžu dosvedčiť všetky podstatné okolnosti ohľadom tejto dodávky v celkovej hodnote 1 255 889 Sk.

Súd nevzal v úvahu ani písomné prehlásenia dodávateľov diela p. B. a p. N., ktoré sú založené v spise sp. zn. 10 Cb 567/99. Za účelom preukázania existencie hospodárskej zmluvy, na základe ktorej bola realizovaná a následne fakturovaná investičná akcia RVZ z B. pre Košice, investičná akcia Drienovec a Pavlovce nad Uhom, navrhol výsluch svedkov, ktorých menovite uviedol vo svojom odvolaní.

K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Žalobca v odvolaní neuvádza žiadne nové skutočnosti, ktoré by už neuviedol na súde prvého stupňa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal odvolanie podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2

písm. e/ O.s.p., a napadnuté rozhodnutie podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušil a podľa odseku 3 tohto ustanovenia vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Vychádzal zo zistenia, že žalobca si uplatnil právo na zaplatenie poplatku z omeškania v sume 115 541 Kč s príslušenstvom za oneskorenú úhradu faktúr, vyúčtovaného podľa § 378 Hospodárskeho zákonníka. Podľa tohto ustanovenia, ak je organizácia v omeškaní s platením faktúry (alebo dokladu ju nahradzujúceho) alebo so splnením vykonateľného arbitrážneho rozhodnutia znejúceho na peňažné plnenie, je poplatok z omeškania 0,05 % dlžnej sumy za každý deň omeškania. Poplatok z omeškania možno požadovať, len ak sa fakturovalo oprávnene, t.j. ak sa plnilo na podklade platnej hospodárskej zmluvy, zmluvy o prípade dodávok a pod. Fakturovať, a teda, ani poplatok z omeškania nemožno požadovať pri bezzmluvných dodávkach. Povinnosť dodať sa splní riadnym vykonaním dojednanej dodávky. Povinnosť odobrať je splnená vyhlásením odberateľa v zápisnici o prevzatí, že dodávku preberá (§ 293 Hosp. zák.).

Žalobca tvrdí, že žalovaný v lehote splatnosti neuhradil faktúry č. 131076, č. 131179, č. 132493, č. 832188 celkom vo výške 1 255 889 Kč, ktoré mu boli vystavené za dodávky vodovodného systému Turňa, z B. pre Košice, Pavlovce nad Uhom, úpravovňa vody M., a to na základe súpisu prác a dodávok. Uvedené faktúry boli žalovanému vystavené E. H., š.p., ktorá postúpila tieto pohľadávky S. H., a.s. Jej právnym nástupcom je K. H., a.s., ktorá dňa 11.5.1999 postúpila uvedené pohľadávky žalobcovi na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 11.5.1999. Vzhľadom k tomu, že žalovaný naďalej neplní svoje záväzky, žalobca žalovanému vyúčtoval poplatok z omeškania v sume 115 541 Kč za obdobie 1.7. - 31.12.1999 faktúrou č. 99555 zo dňa 23.12.1999, splatnou 31.12.1999.

Žalovaný v priebehu konania namietal existenciu právneho vzťahu a oprávnenosť vystavenia žalovaných faktúr podľa vtedy platných právnych predpisov, spochybnil aktívnu legitimáciu žalobcu a z dôvodu opatrnosti a právnej istoty vzniesol aj námietku premlčania voči uplatnenej pohľadávke.

Prvostupňový súd sa namietanými skutočnosťami nezaoberal a svoje rozhodnutie založil na tom, že žalobca nepreukázal, že mu vzniklo právo na poplatok z omeškania uplatnený podľa § 378 Hospodárskeho zákonníka a žalobu zamietol.

Predmetom sporu je poplatok z omeškania za oneskorenú úhradu faktúr vyúčtovaného podľa § 378 Hospodárskeho zákonníka, ktoré mali byť postúpené na žalobcu zmluvou o postúpení pohľadávky. Je však potrebné v prvom rade vyriešiť otázku aktívnej legitímácie žalobcu, ktorú v konaní namietal žalovaný. Nie je sporné, že súd ešte nerozhodol o návrhu žalobcu, ktorým uplatňuje voči žalovanému zaplataenie sumy 1 255 889 Kč s príslušenstvom titulom zaplataenia faktúr za dokončené a odovzdané dodávky prác (konanie vedené na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 10 Cb 567/99).

Ak v uvedenom konaní bude vyriešená otázka základu nároku žalobcu, bude potrebné skúmať, či mu vzniklo právo na poplatok z omeškania za oneskorenú úhradu faktúr. Vzhľadom na uvedené dôvody, odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí o veci samej je potrebné rozhodnúť aj o trovách odvolacieho konania.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 24. apríla 2008

**JUDr. Margita F r i d o v á, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: